

Украјна Һөкүмәти
вә
Азәрбајчан Республикасы Һөкүмәти
арасында инвестицияларын тәшвиғи вә
гаршылығлы горунмасы Һағтында

С А З И Ш

Бундан сонра “Разылыға кәлән Тәрәфләр” адландырылан Украјна Һөкүмәти вә Азәрбајчан Республикасы Һөкүмәти,
и́ки дәвләт арасында игтисади әмәкдашлығы дәринләшдирмәк
истәјәрәк,

бир дәвләтин инвесторларынын инвестицияларынын о бири дәвләтин
әразисиндә һәјата кечирилмәси үчүн әлверишли шәраит јаратмаға сә’ј
кәстәрәрәк,

инвестицияларын тәшвиғи вә гаршылығлы горунмасынын игтисади
тәшәббүсү чанландырачағыны вә һәр и́ки халгын рифаһыны
јахшылашдырачағыны дәрк едәрәк,

ашағыдакылар барәдә разылашдылар.

М а д д ә 1
Тә’рифләр

Бу Сазишин мәгсәдләри үчүн:

1. “Инвестиция” термини бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторунун
дикәр Разылыға кәлән Тәрәфин әразисиндә игтисади фәалијјәти илә әлагәдар
оларағ ахырынчынын гүввәдә олан ганунверичилијинә ујғун оларағ гојулмуш
һәр чүр активләр демәкдир вә она, хүсуси Һалда, лакин истисна олмамагла:

а) дашынар вә дашынмаз әмлак, һабелә ипотека һүгуғлары вә киров
һүгуғлары кими дикәр мүлкијјәт һүгуғлары;

б) ширкәтләрин, фирмаларын, фондларын вә с. пајлы вә башга
формада иштирак һүгуғлары;

в) игтисади дәјәрләрин јарадылмасына истифадә едилән пул вәсаитләри
вә јахуд игтисади дәјәри олан хидмәтләр үзрә тәләб һүгуғу;

г) мүәллифлик һүгуғлары, патентләр, фәјдалы моделләр, сәнајә
нүмунәләри вә моделләри, мал нишанлары, фирма адлары, истеъсалат вә
коммерсија сирләри, технолокија, ”ноу-Һау” вә “гудвил” кими интеллектуал
мүлкијјәт һүгуғлары;

е) тәбии еътијатларын кәшфијјаты вә Һасилатына даир консессиялар
дахил олмагла дәвләт-Һүгуғи консессиялар;

дахилдир.

Активләрин гојулуш шәклинин истәнилән дәјишмәси, әкәр бу дәјишмә
инвестициялары гәбул едән Разылыға кәлән Тәрәфин гүввәдә олан
ганунверичилијинә ујғун оларағ һәјата кечирилирсә, онун инвестиция кими
сәчијјәләнмәсинә тәсир етмир.

2. “Кәлирләр” термини мүәјјән дөврдә инвестициялардан алынан
мәнфәәтләр, дивидендләр вә ја башга өдәнишләр кими мәбләғләр демәкдир.

3. “Инвестор” термини:

а) Разылыға кәлән Тәрәфин гүввәдә олан ганунверичилијинә ујғун олараг онун вәтандашы олан вә ја Разылыға кәлән Тәрәфин әразисиндә даими јашајан физики шәхс;

б) Разылыға кәлән Тәрәфләрин гүввәдә олан ганунверичилијинә ујғун тә’сис едилмиш вә ја һәр һансы тәрздә тәшкил едилмиш, корпорасија, коммерсија ширкәти, тәшкилат вә ја ассосасија дахил олмагла, һүгути шәхс; демәкдир.

4. “Әрази” термини:

Украјнаја мүнәсибәтдә - гуру әразиси вә Украјнанын әрази сулары, һәмчинин бејнәлхалг һүгуга ујғун олараг, үзәриндә Украјнанын тәбии етијатларын истисмары, тәдгиги вә ја сахланмасы мөгсәди илә өз јурисдиксијасыны вә суверен һүгуғларыны һәјата кечирдији вә ја кечирә биләчәји мүстәсна игтисади зона вә континентал шелф демәкдир.

Азәрбајчан Республикасына мүнәсибәтдә - Азәрбајчан Республикасынын Конститусијасында мүәјјән едилмиш Азәрбајчан Республикасынын әразиси демәкдир, она, һүдудларында Азәрбајчан Республикасынын суверен һүгуғларынын дәнизин диби, јерин тәки вә тәбии етијатлара мүнәсибәтдә һәјата кечирилә биләчәји дәниз саһәси, бејнәлхалг һүгуга вә Азәрбајчан Республикасынын ганунверичилијинә ујғун олараг мүәјјән едилмиш вә ја бундан сонра мүәјјән едилә биләчәк истәнилән әрази дахилдир;

М а д д ә 2 Тәшвиғ вә горума

1. Һәр бир Разылыға кәлән Тәрәф имканлары дахилиндә диқәр Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын инвестисијаларыны тәшвиғ едәчәк вә өз ганунверичилијинә ујғун олараг бу инвестисијалара ичазә верәчәк.

2. Һәр һансы Разылыға кәлән Тәрәф өзбашына вә ја ајрысечкилик тәдбирләри һәјата кечирмәклә өз әразисиндә диқәр Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын инвестисијаларынын идарә едилмәси вә сәрәнчамы, һәмчинин онларын тәтбиги вә истифадәсинә һеч чүр зијан вурмајачагдыр.

М а д д ә 3 Милли режим

1. Һәр бир Разылыға кәлән Тәрәф өз әразисиндә диқәр Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын инвестисијаларына мүнәсибәтдә өз инвесторларынын инвестисијаларына вә јахуд үчүнчү дәвләтләрин инвесторларынын инвестисијаларына јарадылан режимдән аз әлверишли олмајан режими тә’мин едир.

2. Бу режим бир Разылыға кәлән Тәрәфин үчүнчү дәвләтләрин инвесторларына онларын көмрүк вә јахуд игтисади игтифагда, үмуми базар

вә јахуд азад тичарәт зонасында иштиракы илә әлагәдар вә јахуд онларын ассосиасијаја кирмәси илә әлагәдар вердији үстүнлүкләри нәзәрдә тутмур.

3. Бу Маддәјә әсасән јарадылан режим бир Разылыға кәлән Тәрәфин үчүнчү дәвләтләрин инвесторларына икигат веркијә чәлб етмәнин арадан галдырылмасы һаггында сазыш вә јахуд верки мәсәләләри үзрә башга разылашмалар әсасында вердији күзәшtlәри нәзәрдә тутмур.

Маддә 4 Экспроприасија

1. Бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын дикәр Разылыға кәлән Тәрәфин әразисиндәки инвестисијалары вә ја кәлирләри миллиләшдирилмәјәчәк, експроприасија едилмәјәчәк вә ја миллиләшдирмәјә вә ја експроприасијаја(бундан сонра “експроприасија” адландырылыр) бәрабәр тә’сирә малик олан тәдбирләрә мә’руз гојулмајачагдыр. О јалныз ичтимаи мәгсәдләр тәләб етдикдә, ајры-сечкилик јарадылмадан, тә’хирә салынмаз адекват вә сәмәрәли компенсасија өдәнмәси шәрти илә, ганунверичилијә ујгун олараг һәјата кечирилә биләр.

2. Белә компенсасија експроприасија едилмиш инвестисијаларын експроприасијанын һәјата кечирилмәсиндән билаваситә өнчә вә ја експроприасија тәдбирләри һаггында ичтимаијјәтә бәлли олдуғу вахтдан өнчә, һансынын даһа әввәл баш вермәсиндән асылы олараг, мөвчуд олан базар дәјәринә бәрабәр олачагдыр.

3. Компенсасија експроприасија тарихиндән өдәниш тарихинә гәдәр мөвчуд олан, базар мүнәсибәтләри әсасында тәјин едилән нормал коммерсија фаизи нәзәрә алынмагла өдәнир.

4. Зијан чәкмиш инвестор експроприасијаны һәјата кечирән Разылыға кәлән Тәрәфин ганунверичилијинә ујгун олараг бу Разылыға кәлән Тәрәфин мәһкәмә вә ја дикәр сәләһијјәтли вә мүстәгил һакимијјәт органы тәрәфиндән һәмин експроприасијанын вә онун инвестисијаларынын дәјәрләндирилмәсинин бу Маддәдә нәзәрдә тутулан принципләрә ујгунлуғуна јенидән бахылмасы үчүн мүрачиәт етмәк һүғуна маликдир.

М а д д ө 5 Иткиләрә көрә компенсасија

1. Бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын инвестисијалары дикәр Разылыға кәлән Тәрәфин әразисиндә мұһарибә, силаһлы мұнагишә, милли фовгәл’адә вәзијјәт, чеврилиш, үсјан, суи-гәсд вә јахуд дикәр охшар һадисәләр нәтичәсиндә зијан чәкәрсә, ахырынчы Разылыға кәлән Тәрәф онлара јенидән бәрпа, әвәзин өдәнмәси, компенсасија вә ја башга тәдбирләрә мүнәсибәтдә ахырынчы Разылыға кәлән Тәрәфин өз инвесторларына вә ја һәр һансы үчүнчү дәвләтин инвесторларына јаратдығы режимдән аз әлверишли олмајан режим јарадыр.

2. Бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторлары дикәр Разылыға кәлән Тәрәфин әразисиндә бу Маддәнин 1-чи бәндинин шәртләринә зидд олмадан,

Һәм ин бәнддә көстәрилән һалларда ашағыдакылар нәтичәсиндә зәрәр чәкәрсә, онлара мүсадирә вә ја әмлакын дағыдылмасы илә әлагәдар иткиләрә көрә әдаләтли вә адекват компенсасија вериләчәкдир:

а) онларын әмлакынын һакимијјәт гүввәләри вә ја органлары тәрәфиндән мүсадирәси;

б) онларын әмлакынын һакимијјәт гүввәләри вә ја органлары тәрәфиндән, һәрби фәалијјәт вә ја шәраитдән ирәли кәлән зәруријјәтлә әлагәдар олмајан, дағыдылмасы;

М а д д ә 6

Көчүрмә

1. Һәр бир Разылыға кәлән Тәрәф дикәр Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларына инвестисијаларла әлагәдар вәсаитләрин верки, јығым вә башга мәчбури өдәнишләр јеринә јетирилдикдән сонра сәрбәст көчүрүлмәсини тәмин едир, хүсуси һалда:

а) инвестисијаларын һәчминин сахланылмасы вә јахуд артырылмасы үчүн сәрмајә вә әлавә мәбләғләр;

б) инвестисија фәалијјәти илә бағлы олан борчларын өдәнилмәсинә јөнәлдилән мәбләғләр;

в) инвестисијаларын там вә јахуд гисмән ләғв едилмәси вә јахуд сатылмасы илә әлагәдар јаранан мәбләғләр;

г) бу Сазишин бешинчи Маддәсиндә көстәрилән компенсасијалар; нәзәрдә тугулур.

2. Өдәнишләрин бу Сазиш мәнәсында көчүрмәләри валјута мүбадиләсинин көчүрмә тарихинә мөвчуд олан базар курсу илә, ујгун Разылыға кәлән Тәрәфин гүввәдә олан ганунверичилијинә мүвафиг сурәтдә вә сәрбәст дөнәрли валјута илә тәхирә салынмадан һәјата кечирилир.

М а д д ә 7

Суброгасија

Әкәр бир Разылыға кәлән Тәрәф дикәр Разылыға кәлән Тәрәфин әразисинә инвестисија гојулушу илә әлагәдар верилмиш тәминат әсасында өз инвесторларына һәр һансы мәбләғ өдәјирсә, дикәр Разылыға кәлән Тәрәф биринчи Разылыға кәлән Тәрәфин һазырки Сазишин 10-чу Маддәсиндән ирәли кәлән һүгугларына хәләл кәтирмәдән, гануна вә ја мүгавиләјә әсасланага бу инвесторларын бүтүн һүгуг вә идиаларынын биринчи Разылыға кәлән Тәрәфә верилмәсини таныјыр. Бундан башга, Разылыға кәлән Тәрәф биринчи Разылыға кәлән Тәрәфин, онун сәләфинин малик олдуғу һәчмдә һәјата кечирмәјә һүгуги олмагла, бүтүн бу һүгуг вә идиалары(верилмиш һүгуглар, идиалар) гәбул етмәсини таныјыр.

М а д д ө 8 Дикөр гәјдаларын тәтбиги

1. Әкәр бир Разылыға кәлән Тәрәфин ганунверичилијиндән вә јахуд һазырки Сазишлә јанашы, Разылыға кәлән Тәрәфләр арасында мөвчуд олан вә јахуд кәләчәкдә бағланачаг бејнәлхалг-һүгути сазишләрден дикөр Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын инвестисиялары үчүн бу Сазишдә нәзәрдә тутулдуғундан даһа әлверишли режим нәзәрдә тутан үмуми вә јахуд хүсуси мүддәа ирәли кәлирсә, бу мүддәа һазырки Сазишин мүдәаларындан даһа әлверишли олдуғу һиссәдә үстүнлүјә маликдир.

2. Һәр бир Разылыға кәлән Тәрәф өз әразисиндә дикөр Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын инвестисияларына мүнәсибәтдә үзәринә көтүрмүш олдуғу истәнилән дикөр өйдәлији јеринә јетирәчәкдир.

М а д д ө 9 Тә'сир саһәси

Бу Сазиш бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвесторларынын дикөр Разылыға кәлән Тәрәфин ганунверичилијинә ујғун олага онун әразисинә һәмин Сазишин гүввәјә минмәсиндән әввәл һәјата кечирилмиш инвестисияларына мүнәсибәтдә дә гүввәдәдир.

М а д д ө 10 Бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвестору вә дикөр Разылыға кәлән Тәрәф арасында мұбаһисәләрин һәлли

1. Бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвестору вә дикөр Разылыға кәлән Тәрәф арасында бу Разылыға кәлән Тәрәфин әразисиндә инвестисияларла бағлы баш верән истәнилән мұбаһисә бу мұбаһисәдә иштирак едән тәрәфләр арасында данышығларда мұзакирә едиләчәкдир.

2. Әкәр бир Разылыға кәлән Тәрәфин инвестору вә дикөр Разылыға кәлән Тәрәф арасында һәр һансы мұбаһисә бу јолла алты әј әрзиндә һәлл олуна билмирсә, инвестор бу мұбаһисәни ашағыдакылара вермәк һүгугуна маликдир:

а) 18 март 1965-чи илдән Вашингтонда (Колумбија әјаләти) имзаланмағ үчүн ачығ олан Дөвләтләр вә башга Дөвләтләрин вәтәндашлары арасында Инвестисия Мұбаһисәләринин һәлли үзрә Конвенсиянын шәртләрини нәзәрдә тутмагла, һәр ики Разылыға кәлән Тәрәф һәмин Конвенсиянын иштиракчысы олдуғу һалда, Инвестисия Мұбаһисәләринин һәлли үзрә Бејнәлхалг Мәркәзә(ICSID);

б) һакимә вә ја БМТ-нин Бејнәлхалг Тичарәт Һүгугу үзрә Комиссиясынын Арбитраж Гәјдаларына(UNCITRAL) ујғун олага јарадылмыш бејнәлхалг ad hoc арбитраж мәһкәмәсинә; мұбаһисәдә иштирак едән тәрәфләр һәмин Гәјдаларын дәјишдирилмәси барәдә јазылы разылыға кәлә биләрдәр; арбитраж гәрарлары мұбаһисәдә иштирак едән һәр ики тәрәф үчүн гәти вә мәчбуридир.

М а д д ө 11

Разылыға кәлән Тәрәфләр арасында мүбаһисәләрин һәлли

1. Һазырки Сазишин тәфсири вә тәтбиги илә бағлы Разылыға кәлән Тәрәфләр арасында мүбаһисәләр, имкан дахилиндә, мәсләһәтләшмәләр вә ја данышығлар јолу илә һәлл едиләчәкдир.

2. Әкәр мүбаһисә алты ај әрзиндә бу јолла тәнзимләнә билмирсә, о, Разылыға кәлән Тәрәфләрден биринин мүрачиәти әсасында бу Маддәнин мүддәаларына ујғун оларағ Арбитраж мөкәмәсинә верилә биләр.

3. Арбитраж мөкәмәси һәр конкрет һалда ашағыдакы гәјдада јарадылыр: арбитраж һәлли барәдә мүрачиәт алындығдан кечән ики ај әрзиндә һәр бир Разылыға кәлән Тәрәф бу Мөкәмәнин бир үзвүнү тәјин едир. Бу ики үзв үчүнчү Дөвләтин вәтәндашы олан шәхси сечир вә о, Разылыға кәлән Тәрәфләрин тәсдигиндән сонра Мөкәмәнин Сәдри(бундан сонра “Сәдр” адландырылыр) тәјин едилир. Сәдр дикәр ики үзвүн тәјин едилдији тарихдән кечән үч ај әрзиндә тәјин едилир.

4. Һазырки Маддәнин 3-чү бәндиндә көстәрилән мүддәтләрин һәр һансы бириндә зәрури тәјинат јеринә јетирилмәсә, Бејнәлхалғ Әдаләт Мөкәмәсинин Президенти зәрури тәјинаты јеринә јетирмәк үчүн дәвәт олунур. Әкәр о, Разылыға кәлән Тәрәфләрден һәр һансы биринин вәтәндашыдырса вә ја әкәр башга сәбәбләр она көстәрилән функцијаны ичра етмәјә мане оларса, зәрури тәјинатлары јеринә јетирмәк үчүн Витсе Президент дә һәр һансы Разылыға кәлән Тәрәфин вәтәндашыдырса вә ја көстәрилән функцијаны јеринә јетирә билмирсә, Бејнәлхалғ Әдаләт Мөкәмәсинин һәр һансы Разылыға кәлән Тәрәфин вәтәндашы олмајан вәзифәчә нөвбәти үзвү зәрури тәјинатлары јеринә јетирмәк үчүн дәвәт олунур.

5. Арбитраж Мөкәмәси өз гәрарларыны сәс чохлағу илә гәбул едир. Белә гәрарлар мәчбури олачағдыр. Һәр бир Разылыға кәлән Тәрәф өзүнүн мөкәмә үзвү илә вә арбитраж мөкәмәси просесиндә тәмсилчилији илә бағлы хәрчләри чәкир. Сәдрлә бағлы хәрчләри вә галан хәрчләри һәр ики Разылыға кәлән Тәрәф бәрәбәр мигдарда чәкир. Арбитраж Мөкәмәси өз хүсуси проседурасыны мүәјјән едир.

М а д д ө 12

Гүввәјә минмә вә гүввәдән дүшмә

1. Һазырки Сазиш Разылыға кәлән Тәрәфләрин һәмин Сазишин гүввәјә минмәси үчүн зәрури олан бүтүн дөвләтдахили проседураларын јеринә јетирилмәси барәдә бир-биринә көндәрдији ахырынчы билдиришин алындығы тарихдән гүввәјә минир.

2. Һазырки Сазиш он ил мүддәтинә бағланыр. Әкәр һәр һансы Разылыға кәлән Тәрәф онун гүввәдә олдуғу мүддәтин баша чатмасына алты ај галмыша гәдәр Һазырки Сазишин ләғв едилмәси барәдә јазылы шәкилдә билдириш вермәсә, һәмин Сазиш гејри-мәјдуд мүддәтә узадылыр. Илкин он

иллик дөвр баша чатдыгдан сонра Һазырки Сазыш Һн азы он ики аҗ ҺввҺлчҺдҺн хҺбҺр верилмҺклҺ истҺнилҺн вахт лҺгв едилҺ билҺр.

3. 1-11-чи МаддҺлҺрин мҺддҺалары Һазырки Сазышин лҺгв едилмҺ анынадҺк ҺҺҗата кечирилмиш инвестисиялара мҺнасибҺтдҺ, Сазышин лҺгв едилмҺси кҺнҺндҺн Һесаблинмагла, сонракы он ил мҺддҺтиндҺ гүввҺдҺ галачагдыр.

Киҗев шҺҺҺриндҺ “24” март 1997-чи илдҺ, ики Һсл нүсхҺдҺ, ҺҺр бири украиня, азербайчан вҺ рус диллҺриндҺ, бҺтүн мҺтнлҺр еҗни аутентик олмага имзаланмышдыр. Украиня вҺ Азербайчан дилиндҺ олан мҺтнлҺрин тҺфсиндҺ фикир аҗрылыгы оларса, рус дилиндҺ олан мҺтн Һсас кими кҺтүрүлүр.

Украјна
ҺокумҺти адындан

P. Ossefinskiy

Азербайчан Республикасы
ҺокумҺти адындан

U. Huseynov